

---

## Les mer om ...

---

I DETTE NUMMER

---

### Legearbeid i ulike verdener

Hvordan var livet som amtsfysikus i det fattige Norge på begynnelsen av 1800-tallet? Medisinalberetninger kan gi interessante innblikk i tidligere tiders folkehelse og helsetjenester.

Guovdageaidnu, på norsk Kautokeino, ble i 1960 rammet av en omfattende tuberkuloseepidemi. Tett samarbeid og respekt for samisk kultur og levesett var avgjørende for å få epidemien under kontroll.

I Nepal finnes sykdommer som arter seg annerledes, som kan bli mer langtkomne eller som ikke eksisterer i Norge. Erfaringer fra sju års arbeid som eneste overlege ved et utkantssykehus i Nepal står i kontrast til norsk prioriteringsdebatt.

Amtsfysikus Christian Lintrups virke i Hedemarkens amt i årene 1800 – 31

Tuberkuloseepidemien i Guovdageaidnu – Kautokeino 1960

Utkantmedisin i Nepal

---

### Om vond rygg i norske aviser

Når aviser og ukeblader omtaler vond rygg, skjer det oftest gjennom personhistorier. Det som skrives om risikofaktorer og behandlingstiltak, samsvarer i stor grad med hovedbudskapet i norske retningslinjer for håndtering av korsryggssmerter. Dette kommer frem i en innholdsanalyse av 495 artikler publisert etter 2001. Aviser og ukeblader kan bidra positivt med å få frem god helseinformasjon.

Hva skriver norske aviser og ukeblader om vond rygg?

---

## Ekstrem selvneglisjering

Betegnelsen ekstrem selvneglisjering brukes ved omtale av personer som lever sosialt isolert i ekstrem urenslighet – i boliger fulle av søppel og råttent mat og tilgriset av avføring og urin. Mer enn halvparten har ingen påvisbar psykiatrisk lidelse, og de fleste motsetter seg hjelp.

Slike saker er vanskelige å håndtere – respekten for enkeltmenneskers autonomi og ønsket om å hjelpe står mot hverandre. Er det hensiktsmessig å operere med medisinske merkelapper på sosiale fenomener? Hva er normalt, og hva er patologisk?

Medisinske merkelapper

Ekstrem selvneglisjering

---

## Elektrokonvulsiv behandling virker

Pasienter med dyp depresjon har rask effekt av elektrokonvulsiv behandling. Effekten synes å være best ved psykotisk depresjon og hos eldre. Dette viser en gjennomgang av protokoller og journaler for 141 pasienter ved Dikemark sykehus for perioden 1960 – 95. Selv om vurderingene bygger på journaldata, som kan være usikre, tyder studien på at elektrokonvulsiv behandling er en effektiv og trygg behandling mot alvorlig depresjon.

Elektrokonvulsiv terapi – virkninger og bivirkninger

---

## Små barn bør ikke få efedrin mikstur

Nedre luftveisinfeksjoner gir ofte luftveisobstruksjon og hoste hos små barn. Behandlingseffekten av efedrin mikstur er dårlig dokumentert, og det er rapportert om til dels alvorlige bivirkninger av slike sympatikomimetika. Hos barn over to år kan korttidsvirkende selektive  $\beta_2$ -agonister til inhalasjon vurderes. Hos barn under to år er ikke-medikamentelle tiltak viktigst.

Bør barn behandles med efedrin mikstur?

---

Publisert: 16. desember 2010. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.